

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lenky Kaniové a soudců Ivo Pospíšila a Michala Bobka v právní věci žalobce: **J. S.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, sídlem Žerotínovo nám. 3, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 2. 2023, č. j. JMK 26724/2023, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 9. 2023, č. j. 41 A 11/2023 – 23,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 29. 9. 2023, č. j. 41 A 11/2023 - 23, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Správní orgán prvního stupně uznal žalobce vinným z několika přestupků. Ty spočívaly v tom, že žalobce dne 27. 1. 2022 na silnici III. třídy č. 39521 v obci Medlov 1) řídil motorové vozidlo – traktor s vlekem, aniž by měl řidičské oprávnění pro řízení tohoto typu vozidla, 2) traktor ani vlek neměly přidělenou registrační značku a 3) obě vozidla žalobce provozoval, aniž by měl uzavřenou smlouvu o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla. Správní orgán prvního stupně uznal žalobce vinným z přestupků podle 1) § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 zákona č. 361/2000 Sb. o silničním provozu (dále „zákon o silničním provozu“), 2) § 125c odst. 1 písm. a) bod 1 tohoto zákona a 3) podle § 16 odst. 1 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu silničních vozidel (dále „zákon o pojištění odpovědnosti z provozu silničních vozidel“). Za tyto přestupky uložil správní orgán prvního stupně žalobci pokutu v úhrnné výši 25 000 Kč a zákaz činnosti, při které přestupek spáchal, spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 12 měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí. Odvolání žalobce žalovaný (odvolací orgán) zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil.

[2] V žalobě žalobce tvrdil, že jednání, které žalovaný (stejně jako správní orgán prvního stupně) vyhodnotil coby přestupky, nedosáhlo potřebné úrovně společenské škodlivosti. Žalobce to odůvodnil tím, že s traktorem jel převážně po poli a po pozemní komunikaci jel pouze v posledním úseku několika desítek metrů ke svému bydlišti. Přitom správní orgány k tomuto jeho vyjádření nepřihlédly. Dále žalobce ohledně nízké společenské nebezpečnosti svého jednání uvedl, že maximální konstrukční rychlost jím řízeného vozidla je 25 km/h a hmotnost 3200 kg; přitom žalobce je držitelem řidičského oprávnění skupiny B, které mu umožňuje řídit motorová vozidla o hmotnosti až 3500 kg s neomezenou konstrukční rychlostí. Z toho dovozoval, že nemá smysl, aby byl trestán za řízení pomalejšího a lehčího vozidla. Závěrem žalobce uvedl, že správní orgány nepřihlédly ke skutečnosti, že jel po pozemní komunikaci III. třídy sloužící ke spojení dvou malých obcí, tedy po komunikaci s de facto nulovým provozem, na níž se nenacházeli další účastníci silničního provozu. Žalobce navrhl rozhodnutí žalovaného zrušit.

[3] Ve vyjádření k žalobě uvedl žalovaný, že se správní orgány s vyjádřeními žalobce vypořádaly. Žalobce se pohyboval po pozemní komunikaci a je bezpředmětné, jakou vzdálenost žalobce ujel, protože mu zákon zakazuje za daných okolností na pozemní komunikaci vůbec vjet. Stejně tak se dle žalovaného správní orgány vypořádaly s argumentem ohledně rozdílu mezi provozní hmotností vozidla (kterou argumentoval žalobce) a povolenou hmotností (podle které se mj. určují příslušné kategorie řidičských oprávnění). Konečně dle žalovaného neobstojí ani argument žalobce o nulovém provozu na dané silnici, neboť se žalobce setkal přinejmenším s policejní hlídkou, která jej zastavila. S ohledem na výše uvedené má žalovaný za to, že se správní orgány materiální stránkou přestupku, tedy jeho společenskou škodlivostí, adekvátně zabývaly.

[4] Krajský soud v Brně (dále jen „krajský soud“) žalobě vyhověl a rozhodnutí žalovaného zrušil, zároveň zrušil i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[5] Krajský soud dospěl k závěru, že v případě, že žalobce s traktorem jel bez příslušného řidičského oprávnění, bez registrace vozidla a uzavřeného pojištění převážně na poli a pozemní komunikaci, která měla být nevalné kvality, žalobce využil cestou domů pouze v krátkém úseku několika desítek metrů (což dle soudu žalovaný nezpochybnil) a zároveň žalobce viditelně uměl traktor bezpečně ovládat, nejednalo se o jednání společensky škodlivé v míře zasluhující správní potrestání, přestože formální stránka všech tří přestupků, tak jak byly správními orgány kvalifikovány, byla naplněna. Podle krajského soudu ačkoli žalobce v odvolání na chybějící společenskou nebezpečnost jednání neupozornil, měl se touto otázkou žalovaný zabývat, a ač se jí žalovaný zabýval, vyhodnotil ji dle krajského soudu nepřiměřeně přísně. Proto krajský soud shledal rozhodnutí žalovaného (jakož i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně) jako nezákonné a nespravedlivé.

II. Důvody kasační stížnosti a vyjádření žalobce

[6] Žalovaný (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Založil ji na důvodech podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

pokračování

[7] Stěžovatel v kasační stížnosti úvodem podrobně rekapituloval skutkový stav tak, jak vyplývá ze správního spisu. Přitom upozornil na zásadní rozpor tvrzení žalobce se zjištěnými skutečnostmi, a sice, že žalobce měl jet po pozemní komunikaci pouze několik desítek metrů v posledním úseku ke svému bydlišti. Stěžovatel uvádí, že toto žalobcovo tvrzení nemá oporu ve správním spisu, resp. je v rozporu se zjištěným stavem, neboť žalobce byl policejní hlídkou zastaven cca 3 km od svého bydliště, a to v opačném směru jízdy od obce, v níž má bydliště. Podle stěžovatele se soud s tímto rozporem nijak nevypořádal a bez dalšího přejal tvrzení žalobce, což činí rozhodnutí soudu nepřezkoumatelným.

[8] Dále stěžovatel nesouhlasí ani s právním názorem vysloveným krajským soudem, a sice že jízda vozidlem, které nesplňovalo podmínky provozu na pozemních komunikacích řízené osobou bez příslušného řidičského oprávnění, nenaplnilo na několik desítek metrů krátkém úseku komunikace III. třídy znaky společenské škodlivosti. Stěžovatel poukazuje na to, že takový právní názor je v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, cituje zde rozsudek ze dne 12. 10. 2017, č. j. 4 As 179/2017 - 48.

[9] Stěžovatel konstatuje, že materiální stránkou přestupku se správní orgán prvního stupně v odůvodnění rozhodnutí zabýval, a připomněl, že žalobci byly uloženy správní tresty v nejnížší možné zákonem stanovené výši (rozuměno při dolní hranici sazby).

[10] K otázce přijatelnosti kasační stížnosti podle § 104a odst. 1 s. ř. s. stěžovatel uvedl, že dle jeho názoru kasační stížnost přesahuje jeho vlastní zájmy, a to vzhledem k nepřezkoumatelnosti rozsudku, nesouladu s existující judikaturou Nejvyššího správního soudu a k tomu, že bylo rozhodováno v rozporu s obsahem správního spisu, což dle stěžovatele zpochybňuje smysl samotného přestupkového řízení.

[11] Krajský soud na kasační stížnost reagoval tak, že oba správní orgány tvrzení žalobce o tom, že s traktorem jel po pozemní komunikaci pouze několik desítek metrů, nijak nezpochybnil. Žalovaný pouze ve vyjádření k žalobě uvedl, že je bezpředmětné, jakou vzdálenost žalobce po pozemní komunikaci ujel. Z toho důvodu krajský soud pracoval s tvrzením žalobce jako se skutečností, o níž není mezi účastníky sporu podle § 120 odst. 3 občanského soudního řádu.

[12] Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[13] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost je včasná, má požadované náležitosti a je projednatelná. Důvodnost kasační stížnosti posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[14] Nejvyšší správní soud dále uvážil o přijatelnosti kasační stížnosti podle § 104a odst. 1 s. ř. s. tak, že kasační stížnost je přijatelná, a to vzhledem k namítanému důvodu nerespektování ustálené a jasné soudní judikatury a zároveň je dán zájem na vyjasnění posuzované otázky, neboť jde o základní atribut přestupkového řízení. Je tak dán důvod judikovaný kasačním soudem v usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006 - 39,

tedy zásadní pochybení v napadeném rozhodnutí krajského soudu, přičemž vzhledem k tomu, že stěžovatelem je žalovaný, je na místě i příléhající závěr vyslovený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007, čj. 2 Azs 21/2006 - 59: „V zájmu zajištění zákonného spravedlivého a předvídatelného rozhodování soudů je tedy třeba v případě, že krajský soud nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu nebo pokud hrubě pochybil při výkladu hmotného a procesního práva, považovat kasační stížnost podanou Ministerstvem vnitra za přijatelnou.“

[15] Kasační stížnost je důvodná.

[16] V nyní posuzované věci není po skutkové stránce mezi žalobcem a žalovaným sporu o tom, že žalobce byl dne 27. 1. 2022 zastaven Policií ČR na pozemní komunikaci, silnici III. třídy č. 39521 v obci Medlov, při řízení motorového vozidla, traktoru, tovární zn. Zetor s vlekem nezjištěného výrobce, aniž by byl držitelem řidičského oprávnění pro tento druh vozidla; zároveň není sporu o tom, že traktor ani vlek neměly umístěnou ani přidělenou registrační značku, a není sporu o tom, že žalobce coby provozovatel vozidla neměl uzavřené příslušné pojištění odpovědnosti z provozu vozidla. A není sporu ani o tom, že žalobce výše uvedeným jednáním naplnil formální znaky přestupků podle § 125c odst. 1 písm. a) bod 1 zákona o silničním provozu a § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 tohoto zákona a podle § 16 odst. 1 zákona č. 168/1999 Sb. o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla.

[17] Prvním kasačním důvodem je tvrzená nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu podle § 103 odst. 1 písm. d.) s. ř. s., která má spočívat v tom, že soud postavil odůvodnění rozsudku na tvrzení žalobce o tom, že po pozemní komunikaci jel jen několik desítek metrů ke svému bydlišti, ač ze správního spisu vyplývají skutečnosti odlišné, a tímto rozporem se krajský soud nezabýval.

[18] Nejvyšší správní soud úvodem konstatuje, že rušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, ve kterých pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat. I proto je nutné k aplikaci kasačního důvodu spočívajícího v nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů přistupovat krajně zdrženlivě. Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006 - 76 [1566/2008 Sb. NSS]). Použití tohoto kasačního důvodu je namístě např. tehdy, pomine-li krajský soud podstatná skutková tvrzení opřená o obsah správního spisu či podložená důkazními návrhy, mohou-li reálně vést k přehodnocení merita věci. (Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2017, č. j. 2 As 196/2016 - 123). Tímto pohledem tedy kasační soud posoudil napadené rozhodnutí.

[19] S ohledem na § 109 odst. 4 s. ř. s. Nejvyšší správní soud přezkoumal rozsudek krajského soudu a shledal jej nepřezkoumatelným.

[20] Krajský soud dospěl k závěru o nedostatku společenské škodlivosti jednání žalobce, neboť „žalobce viditelně uměl traktor s vlekem bezpečně ovládat“. Kasační soud k tomuto

pokračování

uvádí, že z odůvodnění napadeného rozsudku není zřejmé, na základě jakých podkladů a skutečností k takovému názoru krajský soud dospěl.

[21] Dále krajský soud uvedl, že se správní orgán prvního stupně společenskou nebezpečností jednání žalobce zabýval, ale posoudil ji neadekvátně přísně, na což pak navázal i žalovaný, který se s hodnocením správního orgánu ztotožnil. Nejvyšší správní soud konstatuje, že není patrné, z jakého důvodu krajský soud spatřuje ve vyhodnocení společenské škodlivosti přestupků správními orgány neadekvátní přísnost, tedy jaké úvahy krajský soud vedly k závěru o nezákonnosti rozhodnutí správních orgánů.

[22] S ohledem na výše uvedené skutečnosti tedy Nejvyšší správní soud shledal, že krajský soud zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností, jestliže založil své závěry na důvodech a skutečnostech, které nemají oporu ve správním spisu či jsou se spisem v rozporu. Neuvedl totiž, na základě jakých důvodů dospěl k závěru o schopnosti žalobce jím řízené vozidlo bezpečně ovládat a dále neuvedl, v čem konkrétně měly spočívat nesprávné závěry správních orgánů ohledně společenské škodlivosti jednání žalobce.

[23] Kasační soud však považoval za nadbytečné specificky vypořádávat námitku nesprávně zjištěného skutkového stavu krajským soudem, pokud jde o aprobovanou vzdálenost, kterou měl žalobce po pozemní komunikaci ujet. Jak ještě kasační soud rozebere níže, pro posouzení materiální stránky žalobcových přestupků nehraje vzdálenost, kterou ujel po pozemní komunikaci, žádnou roli.

[24] Druhým kasačním důvodem je ve smyslu § 103 odst. písm. a) s. ř. s. nesprávné posouzení právní otázky soudem, tedy že žalobcova formálně protiprávní jízda po pozemní komunikaci vzhledem k uváděné krátké vzdálenosti nepředstavuje jednání dostatečně společensky škodlivé, aby šlo o přestupek.

[25] Podle § 3 odst. 3 písm. a) zákona o silničním provozu *řídít motorové vozidlo může pouze osoba, která je držitelem řidičského oprávnění pro příslušnou skupinu motorových vozidel (dále jen „skupina vozidel“) uděleného Českou republikou, státem, který je členským státem Evropské unie nebo smluvní stranou Dohody o Evropském hospodářském prostoru (dále jen „jiný členský stát“), nebo jiným státem podle mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána a která upravuje oblast silničního provozu.*

[26] Podle § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 zákona o silničním provozu *se fyzická osoba dopustí přestupku tím, v rozporu s § 3 odst. 3 písm. a) není držitelem příslušného řidičského oprávnění.*

[27] Podle § 38 odst. 1 písm. c) zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích *provozovatel silničního vozidla nesmí provozovat na pozemních komunikacích vozidlo, na němž není umístěna tabulka s registrační značkou, přidělenou k tomuto vozidlu obecním úřadem obce s rozšířenou působností nebo příslušným orgánem jiného státu, způsobem umožňujícím identifikaci vozidla.*

[28] Podle § 125c odst. 1 písm. a) bod 1 zákona o silničním provozu *se fyzická osoba dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích a) řídí vozidlo, na němž v rozporu*

s jiným právním předpisem není umístěna tabulka státní poznávací značky (dále jen „registrační značka“) nebo je umístěna tabulka registrační značky, která nebyla vozidlu přidělena.

[29] Podle § 1 odst. 2 písm. b) zákona o pojištění odpovědnosti z provozu silničních vozidel *může na dálnici, silnici, místní komunikaci a účelové komunikaci, s výjimkou účelové komunikace, která není veřejně přístupná (dále jen "pozemní komunikace"), provozovat vozidlo pouze ten, jehož povinnost nahradit újmu způsobenou provozem tohoto vozidla je pojištěna podle tohoto zákona; povinnost pojištění odpovědnosti musí být splněna i v případě ponechání vozidla na pozemní komunikaci.*

[30] Podle § 16 odst. 1 zákona o pojištění odpovědnosti z provozu silničních vozidel *se fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustí přestupku tím, že poruší povinnost podle § 1 odst. 2 písm. b).*

[31] Podle § 5 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich *přestupkem je společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.*

[32] K otázce společenské škodlivosti přestupkového jednání, tedy k materiální stránce přestupku, se Nejvyšší správní soud ve své judikatuře opakovaně vyjadřoval. Například v rozsudku ze dne 14. 12. 2009 č. j. 5 As 104/2008 - 45, dovodil, že „jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za přestupek, naplňuje v běžně se vyskytujících případech materiální znak přestupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti“. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2009, č. j. 5 As 104/2008 - 45, č. 2011/2010 Sb. NSS. „lze tedy obecně vycházet z toho, že jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za přestupek, naplňuje v běžně se vyskytujících případech materiální znak přestupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti. Z tohoto závěru však nelze dovodit, že by k naplnění materiálního znaku skutkové podstaty přestupku došlo vždy, když je naplněn formální znak přestupku zaviněným jednáním fyzické osoby. Pokud se k okolnostem jednání, jež naplní formální znaky skutkové podstaty přestupku, přidruží takové další významné okolnosti, které vylučují, aby takovým jednáním byl porušen nebo ohrožen právem chráněný zájem společnosti, nedojde k naplnění materiálního znaku přestupku a takové jednání potom nemůže být označeno za přestupek“. Obdobně se pak NSS vyjádřil například v rozsudcích ze dne 6. 1. 2012, č. j. 5 As 106/2011 - 81, či ze dne 12. 2. 2015, č. j. 3 As 92/2014 - 32. V rozsudku ze dne 9. 4. 2015, č. j. 7 As 63/2015 - 29 se dále uvádí: „Společenská nebezpečnost jednání, tedy materiální stránka přestupku, by nebyla naplněna, pokud by existovaly zvláštní okolnosti případu, jež by nebezpečnost předmětného jednání zásadním způsobem snižovaly. Okolnostmi, jež snižují nebezpečnost jednání pro chráněný zájem společnosti pod míru, která je typická pro běžně se vyskytující případy přestupků, mohou být zejména: význam právem chráněného zájmu, který byl přestupkovým jednáním dotčen, způsob jeho provedení a jeho následky, okolnosti, za kterých byl přestupek spáchán, osoba pachatele či míra jeho zavinění“.

[33] V nyní posuzovaném případě pak žalobce coby významné okolnosti, které podle něj mají snižovat nebezpečnost jeho jednání pro chráněný zájem společnosti, uvádí v žalobě skutečnost, že měl pozemní komunikaci použít pouze v úseku několika desítek metrů, dále skutečnost, že je držitelem oprávnění pro jinou skupinu motorových vozidel (umožňující

pokračování

řídít vozidla i s větší hmotností a konstrukční rychlostí než vozidlo, které v tomto případě řídil) a nakonec skutečnost, že jel po pozemní komunikaci III. třídy s malým provozem.

[34] Podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu byl materiální znak žalobcových přestupků naplněn, neboť jím předestřené okolnosti společenskou škodlivost jeho jednání nesnižovaly.

[35] V první řadě kasační soud připomíná, že v nyní posuzovaném případě se žalobce dopustil přestupků, které patří mezi tzv. ohrožovací, k jejichž dokonání postačuje ohrožení chráněného zájmu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2016, č. j. 9 As 172/2015 - 67) a nemusí dojít ke vzniku škody (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 10. 2015, č. j. 8 As 50/2015 - 39). V nynějším případě k ohrožení chráněných zájmů společnosti bezesporu došlo, a proto byla naplněna i materiální stránka všech přestupků, které v nyní posuzované věci žalobce spáchal (viz též níže).

[36] Nejvyšší správní soud dále připomíná rozsudek ze dne 8. 1. 2013, č. j. 3 As 42/2012 - 35, v němž Nejvyšší správní soud uvedl, že řízení vozidla bez řidičského oprávnění je v silničním provozu nebezpečným a nezodpovědným chováním vždy, zároveň vysoká společenská nebezpečnost takového jednání plyne i z vysoké spodní hranice stanovených sankcí. Obdobně uvážil Nejvyšší správní soud též v rozsudku z dne 9. 12. 2014, č. j. 2 As 116/2014 - 35.

[37] Za přílehlavý k nyní posuzované věci lze označit i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2017, č. j. 4 As 179/2017 - 48, ve skutkově obdobné věci (který prošel testem ústavnosti - viz usnesení Ústavního soudu 30. 7. 2020, sp. zn. II. ÚS 4097/17), který se zabýval hodnocením řízení jízdní soupravy na pozemní komunikaci bez příslušné skupiny řidičského oprávnění. Ke zpochybnění materiální stránky přestupku spočívající v řízení vozidla pouze na poměrně krátkém úseku zde kasační soud uvedl, že i krátká jízda postačuje k naplnění materiální stránky přestupku. Ani v tvrzení stěžovatele, že byl schopen jízdní soupravu bez problémů řídit, nespátroval kasační soud zvláštní okolnosti případu, jež by nebezpečnost jednání stěžovatele snižovaly natolik, že by jím nebyl naplněn materiální znak přestupku. Ke skutkové stránce věci pak tehdy Nejvyšší správní soud uvedl, že neobstojí ani námitka stěžovatele, že hmotnost jím řízené jízdní soupravy nedosahovala hmotnosti, pro niž měl jinak řidičské oprávnění jiné skupiny. Závěrem pak Nejvyšší správní soud uvedl, že řízením motorových vozidel bez příslušného řidičského oprávnění dochází k porušení zájmu na bezpečnosti silničního provozu. Zákon při rozčlenění vozidel do různých skupin učinil úvahu, jaká vozidla jsou z hlediska nároků na jejich bezpečné řízení srovnatelná a jaká nikoli, přičemž kasační soud jasně deklaroval, že nelze tyto požadavky ignorovat pouze na základě řidičova subjektivního názoru, která vozidla je schopen řídit.

[38] Dále lze označit za přílehlavý i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2021, č. j. 4 As 87/2021 - 39, který výše uvedený judikát cituje a dále rozvíjí, a zdůrazňuje, že materiální i formální stránka přestupku je naplněna i při zohlednění toho, že stěžovatel řídil jízdní soupravu za nižšího provozu. Kasační soud k tomuto nyní dodává, že ani na málo frekventované pozemní komunikaci nelze přítomnost dalších účastníků silničního provozu vyloučit, a proto takto popsaná aktuální dopravní situace nemůže

představovat významnou okolnost, pro kterou by měl přestupek na úseku provozu na pozemních komunikacích postrádat společenskou škodlivost.

[39] Z výše citovaných ustanovení právních předpisů, které žalobce porušil, jakož i citované judikatury tedy dle přesvědčení kasačního soudu vyplývá evidentní zájem společnosti na tom, aby motorová vozidla řídila na pozemních komunikacích vždy pouze ta osoba, která má pro danou skupinu vozidel příslušné oprávnění, před jehož získáním osvědčí schopnost vozidlo dané skupiny odborně a bezpečně ovládat u příslušného orgánu (srov. § 82 a násl. zákona o silničním provozu).

[40] Stěžovatel dále vjel na pozemní komunikaci vozidly (traktorem s vlekem), která neměla osazeny ani přiděleny registrační značky. Takové jednání považuje kasační soud za natolik zjevně porušující zájem společnosti, že nevidí jinou možnost, než se přiklonit k názoru žalovaného, že je dán veřejný zájem na tom, aby bylo vozidlo prostřednictvím registračních značek v silničním provozu snadno a jednoznačně identifikovatelné. To je důležité nejen pro orgány veřejné moci, ale i pro ostatní účastníky silničního provozu. Absence registračních značek tuto identifikaci nepochybně znemožňuje. Podobně jednoznačný závěr o naplnění materiálního znaku tohoto přestupku (tedy splnutí formálního znaku tohoto přestupku s materiálním) učinil Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 29. 7. 2010, č. j. 4 As 10/2010 - 58, v němž zdůraznil, že materiální znak přestupku byl naplněn tím, že stěžovatel užil k jízdě vozidlo bez tabulek registrační značky. Nejvyšší správní soud dále doplňuje, že ze zákona o silničním provozu vyplývá rovněž zájem společnosti na tom, aby vozidla pohybující se na pozemní komunikaci splňovala technické podmínky pro jejich provoz. U vozidla bez přidělené registrační značky však technický stav vozidla nelze hodnověrně ověřit.

[41] A konečně je dán zájem společnosti na tom, aby se na pozemní komunikaci pohybovala pouze ta vozidla, jejichž provozovatel uzavřel pojištění odpovědnosti pro případ, že v souvislosti s provozem vozidla vznikne újma. Podle rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 19. 7. 2012, č. j. 25 Cdo 3086/2011 je zřejmé, že *zákonné pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla má zásadně pokrývat co nejširší okruh újem, které vzniknou v souvislosti s dopravními nehodami, aby jednak poškozenému byla poskytnuta možnost dosáhnout odškodnění, jednak aby i provozovatel vozidla mohl využít dobrodiní pojištění odpovědnosti za škodu vyvolanou relativně nebezpečnou činností, již je provoz silničního motorového vozidla.*

[42] Takto definované zájmy společnosti tedy přispívají k bezpečnému a přehlednému provozu na pozemních komunikacích a poskytují záruku, že v případě vzniklé újmy provozem motorového vozidla bude újma poškozenému nahrazena. Zájem společnosti zajistit bezpečnost provozu a záruku náhrady případné újmy je pak podle kasačního soudu důvodné shledávat kdykoli a na kterémkoli úseku pozemní komunikace. V nynějším případě však na tyto zájmy společnosti žalobce svévolně rezignoval, jestliže usoudil, na základě svého subjektivního názoru o své schopnosti vozidlo ovládat, že pro určitý, podle něj krátký, úsek pozemní komunikace postačovalo mít řidičské oprávnění pro jinou skupinu motorových vozidel. Obdobně žalobce rezignoval, opět pouze s ohledem na podle jeho názoru krátkou vzdálenost jízdy po pozemní komunikaci, na zákonnou povinnost mít vozidla schválená pro provoz a označená registračními značkami

pokračování

a na povinnost mít uzavřeno pojištění odpovědnosti vozidel. Nejvyšší správní soud proto v nynějším případě neshledává žádné zvláštní okolnosti, které by nasvědčovaly absenci škodlivosti žalobcova jednání pro společnost, a konstatuje tedy, že u přestupků spáchaných žalobcem byl materiální znak naplněn.

[43] Správní orgány obou stupňů se pak materiálním znakem přestupků rovněž zabývaly, což je patrné zejména z odůvodnění rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, ve kterém shledal společenskou nebezpečnost přestupků v ohrožení bezpečnosti silničního provozu a jeho účastníků, v ohrožení výkonu státní správy taxativně stanovující okruh osob oprávněných k řízení jednotlivých kategorií motorových vozidel a podmínky získávání řidičského oprávnění a dále ohrožení výkonu státní právy regulující podmínky na nichž lze vozidlo na pozemní komunikaci provozovat. Žalovaný správní orgán tyto úvahy doplnil o popis společenské škodlivosti provozování vozidla bez registrační značky a bez schválené technické způsobilosti. S těmito závěry se kasační soud, jak bylo popsáno výše, ztotožňuje.

IV. Závěr a náklady řízení

[44] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto rozsudek krajského soudu zrušil, a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.), v němž bude vázán shora vysloveným právním názorem (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[45] Krajský soud v souladu s § 110 odst. 3 s. ř. s. v dalším řízení rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. prosince 2023

Lenka Kaniová
předsedkyně senátu